

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง
ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล : นางประไพพรรณ พรหมคง

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ : ๕๓/๒ หมู่ที่ ๑ ตำบลบางพระเหนือ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง

โทรศัพท์ : ๐๖๔-๔๖๕๙๗๓๐

Facebook : -

Line : -

เกิด พ.ศ.๒๕๐๘

ปัจจุบันอายุ ๖๐ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

สถาบันการศึกษา วิทยาลัยชุมชนระนอง

คณะ/สาขาวิชา การปกครองท้องถิ่น

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ : ค้าขาย

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๔๐๐,๐๐๐ - ๕๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๖

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก : มังคุด ปาล์มน้ำมัน ลางสาด ปลาเค็ม

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๔ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๒.๑ แปลงเรียนรู้สาธิตการผลิตน้ำหมัก

๒.๒ แปลงเรียนรู้สาธิตการผลิตมังคุดคุณภาพ

๒.๓ แปลงเรียนรู้สาธิตการดูแลรักษาผักกินยอด

๒.๔ แปลงสาธิตการแปรรูปปลาเค็มฝึงทรายไร้แดด

และนอกจากนี้เองภายในศูนย์มีการผลิตพืชต่าง ๆ เช่น ลางสาด ปาล์มน้ำมัน ตลอดไปจนถึงพืชผักสวนครัวอีกหลายชนิด ทำให้ภายในแปลงเรียนรู้มีการผลิตผลผลิตที่หลากหลาย และสามารถเรียนรู้ได้ตลอดทั้งปี

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๔ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ปัจจุบันการดำเนินงานภายใต้ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (มังคุด) หมู่ที่ ๑ ตำบลบางพระเหนือ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ดำเนินการจัดทำแหล่งศึกษาเรียนรู้ด้านการเกษตร ให้แก่เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา ประชาชน ผู้สนใจ ตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ โดยแบ่งเป็นฐานการเรียนรู้ ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

๓.๑ ฐานเรียนรู้การผลิตน้ำหมัก

เป็นฐานเรียนรู้ที่ดำเนินกิจกรรมการลดต้นทุนและการเพิ่มผลผลิตโดยการผลิตน้ำหมักชีวภาพเพื่อช่วยในการลดต้นทุนการผลิตและเกิดการใช้สิ่งของวัสดุทางการเกษตรเหลือใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ภาพที่ ๑ ฐานเรียนรู้การผลิตน้ำหมัก

๓.๒ ฐานเรียนรู้การผลิตมังคุดคุณภาพ

เป็นฐานเรียนรู้ที่ดำเนินกิจกรรมการผลิตมังคุดคุณภาพ และถ่ายทอดความรู้ในด้านขั้นตอนการดูแลบำรุง และเก็บเกี่ยว เพื่อให้มังคุดที่มีคุณภาพตรงตามที่ต้องการ

ภาพที่ ๒ ฐานเรียนรู้การผลิตมังคุดคุณภาพ

๓.๓ ฐานเรียนรู้การปลูกผักกินยอด

เป็นฐานเรียนรู้ที่ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้การผลิตพืชกินยอด ซึ่งภายในศูนย์ได้ดำเนินกิจกรรมโดยการแบ่งสัดส่วนพื้นที่ชัดเจน ซึ่งมีการปลูกพืชผักกินยอดหลายชนิดไว้ในแปลง ได้แก่ ต้นมะม่วงหิมพานต์ มะตูมแขก ชะมวง ชะอม และมันปู

ภาพที่ ๕ ฐานเรียนรู้การปลูกพืชผักกินยอด
(ต้นมะม่วงหิมพานต์)

ภาพที่ ๖ ฐานเรียนรู้การปลูกพืชผักกินยอด
(ต้นชะอม)

๓.๔ ฐานเรียนรู้การทำปลาเค็มฝงทรายไร้แดด

เป็นฐานเรียนรู้ที่ดำเนินกิจกรรมการแปรรูปปลาเค็มฝงทรายไร้แดด ซึ่งเป็นการแปรรูปสินค้าทางการเกษตรให้มีมูลค่าสูงขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้สามารถเก็บผลผลิตทางการเกษตรได้นานมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ ๗ ฐานเรียนรู้การแปรรูปปลาเค็มฝงทรายไร้แดด

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การผลิตมังคุดคุณภาพ

๔.๒ หลักสูตรรอง จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การผลิตน้ำหมัก
- การดูแลรักษาพืชผัก

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การแปรรูปปลาเค็มฝึงทรายไร้แดด

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

- ปัจจุบันภายในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (มังคุด) ได้กลายเป็นแหล่งเรียนรู้เกษตรกรต้นแบบภายในชุมชน โดยได้มีการดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่มีความสนใจเข้ามาศึกษา ซึ่งต่อมาเกษตรกรในพื้นที่ที่ผ่านการอบรมจากศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (มังคุด) หมู่ที่ ๑ ตำบลบางพระเหนือ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ได้มีการหันมาทำการเกษตรและดำเนินชีวิตตามหลักเกษตรผสมผสานกันมากขึ้น ซึ่งวัดผลได้จากการเข้ามามีส่วนร่วมของเกษตรกรในชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์ และหลังจากการจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร แล้วนั้น ก็ได้เกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้ที่มีความสนใจในการทำการเกษตรมารวมกลุ่มกัน จนก่อให้เกิดเป็นสมาชิกรวมกลุ่มกันของชุมชนปลาเค็มฝึงทรายไร้แดด

หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. : หลักสูตรการแปรรูปปลาเค็มฝึงทรายไร้แดด

วัตถุประสงค์ : ๑) เพื่อสร้างรายได้เสริมให้แก่ครัวเรือน และสมาชิกภายในกลุ่ม

๒) เพื่อถนอมอาหารชะลอการเน่าเสียของอาหาร เนื่องจากสภาพอากาศในพื้นที่อำเภอละอุ่นที่มีฝนตกชุกตลอดทั้งปี ทำให้ไม่มีแสงแดดเพียงพอที่จะทำให้ปลาแห้งได้

เนื้อหา : ปลาเค็ม คือ การนำผลิตภัณฑ์ปลาสด เช่น ปลาอินทรี ปลากุเลา หรือปลาทุ มาตัดแต่งแปรรูปเพื่อการถนอมอาหาร ผ่านวิธีการทำให้เค็ม โดยใช้เกลือคลุกเคล้าให้ทั่วปลา หรือแช่ในน้ำเกลือแล้วตั้งทิ้งไว้ในระยะเวลาที่เหมาะสม ก่อนจะนำมาทำให้แห้งโดยใช้ความร้อนจากแสงอาทิตย์ หรือแหล่งพลังงาน หรือใช้ตู้อบเพื่อลดความชื้นในอาหารที่นำมาแปรรูป ทำให้ไม่เน่าเสียได้ง่าย

โดยภายในศูนย์เรียนรู้ได้มีการนำปลาสดในพื้นที่ มาแปรรูปเพื่อสร้างรายได้เสริมให้แก่ครัวเรือน และสมาชิกภายในกลุ่ม แต่เนื่องจากสภาพอากาศในพื้นที่อำเภอละอุ่นที่มีฝนตกชุกตลอดทั้งปี ทำให้ไม่มีแสงแดดเพียงพอที่จะทำให้ปลาแห้งได้ อีกทั้งเพื่อที่จะลดต้นทุนในการผลิตให้ได้มากที่สุด ทางศูนย์เรียนรู้จึงได้มีการปรับเปลี่ยนขั้นตอนในการทำปลาเค็ม แทนการซื้อตู้อบ หรืออุปกรณ์อื่นๆ ผ่านการทดลองทำซ้ำหลายๆ ครั้ง จนในที่สุดก็ได้ปลาเค็มที่มีรสชาติดี มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และเป็นเอกลักษณ์ ตลอดจนได้รับการรับรองสินค้าจากมาจากแหล่งต่างๆ มากมาย อาทิเช่น OTOP ออย. สินค้าปลอดภัย เป็นต้น ซึ่งมีขั้นตอนในการผลิต ดังนี้

๑) ขอดเกล็ดปลา เอาไส้ปลาออก และล้างให้สะอาด

๒) นำเกลือโรยบนกระสอบปูตามความยาวของขนาดปลา นำปลาวางบนกระสอบปูที่โรยเกลือไว้ แล้วและนำเกลือโรยบนตัวปลาอีกครั้ง แล้วค่อยนำกระสอบปูมาปิดทับไว้

- ขนาดปลาน้ำหนัก ๓ - ๕ กก. ฝังไว้ เป็นเวลา ๗ วัน

๔) นำปลาที่ล้างสะอาดมาผูกเชือกแขวนไว้ในโรงอบ โดยเอาหัวปลาลง เพื่อต้องการให้น้ำที่อยู่ในตัวปลาแห้ง แขนงทิ้งไว้เป็น ระยะเวลา ๑ - ๒ วัน

๕) เมื่อครบกำหนด เอาปลาที่แขวนไว้ เข้าแช่ในตู้เย็นเพื่อรักษาคุณภาพไว้ เพื่อจำหน่าย พร้อมทั้งยังเป็นการปรับกลิ่นแอมโมเนียออกจากตัวปลาด้วย และเมื่อถึงเวลาจำหน่ายจึงค่อยนำปลาเค็มที่ได้มาใส่บรรจุภัณฑ์ตามความต้องการ

ฐานการเรียนรู้ปลาเค็มฝั่งทวายไร้แดด

ปลาเค็ม คือ การนำผลิตภัณฑ์ปลาสด เช่น ปลาอินทรี ปลาเก๋า หรือปลาทู มาตัดแต่งแปรรูป เพื่อการถนอมอาหาร ผ่านวิธีการทำโหม้ม โดยใช้ผลิตภัณฑ์เกลือสินเธาว์ที่ทวาย หรือแช่ในน้ำเกลือแล้วทิ้งไว้ในระยะเวลาที่เหมาะสม ก่อนจะนำมาทำโหม้มโดยใช้ความร้อนจากแสงอาทิตย์หรือแหล่งพลังงาน หรือใช้ตู้อบ เพื่อลดความชื้นในอาหารที่ทำให้น้ำไม่มาเค็มได้ง่าย

โดยภายในศูนย์เรียนรู้ได้มีการนำปลาสดในพื้นที่ มาแปรรูปเพื่อสร้างรายได้เสริมให้แก่ครัวเรือน และสมาชิกภายในกลุ่ม แต่เนื่องด้วยสภาพอากาศในพื้นที่ที่ค่อนข้างร้อนจัด ที่มีฝนตกชุกตลอดทั้งปี ทำให้ไม่มีแสงแดดเพียงพอที่จะทำปลาแห้งได้ อีกทั้งเพื่อลดต้นทุนในการผลิตได้มากที่สุด ทางศูนย์เรียนรู้จึงได้มีการปรับเปลี่ยนขั้นตอนในการทำปลาเค็ม แทนการใช้ตู้อบ หรืออุปกรณ์อื่นๆ ผ่านการทดลองทำซ้ำหลายๆ ครั้ง จนในที่สุดก็ได้ปลาเค็มที่มีรสชาติดี มีคุณภาพ ไร้แดดไร้ร้อน และเป็นเอกลักษณ์ ตลอดจนได้รับการรับรองสินค้าจากแหล่งต่างๆ มากมาย อาทิเช่น OTOP ออ. สินค้าปลอดภัย เป็นต้น

ปลาเค็มฝั่งทวายไร้แดด

เบอร์โทรศัพท์ 064-4659730 (พี่โหน่ง)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ฐานการเรียนรู้การแปรรูปปลาเค็มฝั่งทวายไร้แดด

พันธมิตรไทย

สำนักงานเกษตรอำเภอนายูง

สถานที่ ทวาย

ประเภท ผลิตภัณฑ์อาหารปลอดภัย

สถานที่ บ้านโคกขาม หมู่ 10 ตำบลบ้านทราย อำเภอทวาย จังหวัดทวาย

ประเภท ผลิตภัณฑ์อาหารปลอดภัย

สถานที่ บ้านโคกขาม หมู่ 10 ตำบลบ้านทราย อำเภอทวาย จังหวัดทวาย

ประเภท ผลิตภัณฑ์อาหารปลอดภัย

สถานที่ บ้านโคกขาม หมู่ 10 ตำบลบ้านทราย อำเภอทวาย จังหวัดทวาย

ประเภท ผลิตภัณฑ์อาหารปลอดภัย

สถานที่ บ้านโคกขาม หมู่ 10 ตำบลบ้านทราย อำเภอทวาย จังหวัดทวาย

ประเภท ผลิตภัณฑ์อาหารปลอดภัย

สถานที่ บ้านโคกขาม หมู่ 10 ตำบลบ้านทราย อำเภอทวาย จังหวัดทวาย

ประเภท ผลิตภัณฑ์อาหารปลอดภัย

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ : การบรรยาย และการฝึกปฏิบัติ

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด

ในการมีส่วนร่วมของ นางพระไพพรรณ พรหมคง ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ของอำเภอละอุ่นนั้น นางพระไพพรรณ พรหมคง ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการพร้อมกับคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด ซึ่งถือว่าเป็นบทบาทสำคัญที่ช่วยให้แผนงานต่างๆ สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่อย่างแท้จริง และสะท้อนข้อมูลจากพื้นที่จริง โดยได้มีการดำเนินการดังนี้

๑. เตรียมข้อมูลจากพื้นที่จริง

วิธีการ : รวบรวมข้อมูลจาก กิจกรรมภายในศูนย์ ศพก. และการพูดคุยกับเกษตรกร เช่น

- ปัญหาด้านการผลิต การตลาด สภาพอากาศ โรคพืช
- ความต้องการด้านองค์ความรู้ เทคโนโลยี หรือแหล่งทุน
- วิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อให้ได้ประเด็นที่เป็นจริงและมีความสำคัญเร่งด่วน

๒. เข้าร่วมประชุมเวทีระดับอำเภอ โดยมีวิธีการ ดังนี้

- เข้าร่วมประชุม คณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ (ภายใต้การดูแลของสำนักงานเกษตรอำเภอ)
- เสนอข้อมูลจาก ศพก. และชุมชนให้ที่ประชุมพิจารณาบรรจุลงในแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ
- ร่วมจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรมที่จะเสนอไปยังจังหวัด

๓. ร่วมประชุมจัดทำแผนระดับจังหวัด โดยมีวิธีการ ดังนี้

- เมื่อจังหวัดจัดเวทีบูรณาการแผน เช่น คณะกรรมการขับเคลื่อนการเกษตรระดับจังหวัด ประธาน ศพก. จะได้รับเชิญจากสำนักงานเกษตรจังหวัดให้เข้าร่วมเป็นตัวแทน
- นำเสนอข้อเสนอแนะจากระดับล่างให้ที่ประชุม พร้อมแสดงความคิดเห็นต่อแผนที่จะใช้จริง
- ช่วยกำหนดทิศทางแผน เช่น
 - การกระจายงบประมาณตามความจำเป็น
 - การพัฒนาศูนย์เรียนรู้และแปลงใหญ่
 - การส่งเสริมสินค้าเกษตรเฉพาะพื้นที่ (Zoning)

๔. ร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผน โดยมีวิธีการ ดังนี้

- ศูนย์ ศพก. ทำหน้าที่ติดตามความคืบหน้าโครงการในพื้นที่
- ประเมินผลร่วมกับเกษตรกร แล้วจัดทำข้อเสนอพัฒนาในรอบถัดไป
- ส่งรายงาน/ข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการจังหวัดผ่านสำนักงานเกษตรอำเภอ

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

ในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) เป็นกระบวนการวางแผนการทำงานของแต่ละศูนย์ฯ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานอย่างมีทิศทาง ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และตอบโจทย์ความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

๑. ขั้นตอนการจัดทำแผนฯ

ลำดับ	ขั้นตอน	รายละเอียด
๑	ประชุมเตรียมข้อมูล	ประธาน ศพก. ร่วมกับคณะกรรมการ และเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ ประเมินสถานการณ์ ผลการดำเนินงานเดิม และความต้องการของชุมชน
๒	ระดมความคิดเห็น	จัดเวทีประชาคมย่อย ร่วมกับเกษตรกร แปลงใหญ่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะ
๓	กำหนดกิจกรรมหลักในแผนขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก.	วางแผนงานและกิจกรรม เช่น การจัดอบรม การพัฒนาฐานเรียนรู้ การถ่ายทอดเทคโนโลยี การติดตามประเมินผล ฯลฯ
๔	ระบุผู้รับผิดชอบ-ระยะเวลา-งบประมาณ	ระบุว่าใครรับผิดชอบกิจกรรมใด จะทำช่วงไหน ใช้งบจากแหล่งใด (งบ ศพก., สนับสนุนจาก เกษตร , ประมง , ปศุสัตว์ , พัฒนาที่ดิน , ธ.ก.ส. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น)
๕	นำแผนเข้าสู่ความเห็นชอบ	เสนอต่อสำนักงานเกษตรอำเภอและเกษตรจังหวัด เพื่อรวมเป็นแผนขับเคลื่อนภาพรวมจังหวัด

๒. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนราย ศพก.

- ประธาน ศพก.
- คณะกรรมการ ศพก.
- เกษตรกรที่เกี่ยวข้อง (แปลงใหญ่, กลุ่มอาชีพ, Young Smart Farmer)
- เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ/ตำบล
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เช่น ประมง , ปศุสัตว์ , พัฒนาที่ดิน , ธ.ก.ส. ตลอดจนหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

แผนพัฒนา ศพก. อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

[illegible]

[illegible]

ประเด็นการพัฒนา	เป้าหมาย	พ.ศ. 2567			พ.ศ. 2568								
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
* นิทรรศการ													
* ประสานการสนับสนุนหน่วยภาคี													
- ดำเนินการจัดงาน													
- สรุปผล													
๓.๒ การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน		←											→
๔. การอบรมเกษตรกร													
- การอบรมเกษตรกรผู้นำตามหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ของ ศพก.	๒									↔			↔
- สรุปผลการอบรม													↔
๕. การอบรมเกษตรกร													
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเองและสมาชิก											↔		
๖. ติดตามประเมินผลและรายงาน													
๖.๑ การรายงานความก้าวหน้า													↔
๖.๒ สรุปผลการดำเนินงาน													↔

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

นางประไพพรรณ พรหมคง ได้ริเริ่มการถ่ายทอดองค์ความรู้ของตนเองผ่านทาง การปฏิบัติที่ตนเองได้กระทำและปฏิบัติ คือ การประกอบอาชีพเกษตรกร โดยนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการทำเกษตรผสมผสานเข้ามาปรับใช้ร่วมกัน ทำให้เกิดเป็นการทำแปลงเกษตรผสมผสาน ที่น้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ อยู่บนบรรทัดฐานของความพอเพียง ซึ่งตัวของนางประไพพรรณ พรหมคง เองก็ได้มีนำหลักปรัชญาดังกล่าว มาใช้ในการดำเนินชีวิต และประกอบอาชีพมาโดยตลอด

ภาพที่ ๒ การถ่ายทอดความรู้การผลิตมังคุดคุณภาพ

ภาพที่ ๓ การถ่ายทอดความรู้การแปรรูปปลาเค็มฝึงทราย

จากการนำหลักเกษตรผสมผสานมาใช้ปฏิบัติ ทำให้มีการเพาะปลูกพืชหลายชนิดไว้ในแปลง ซึ่งนางประไพพรรณ พรหมคง ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการดำเนินงานการเกษตรแบบผสมผสาน เนื่องจากการทำเกษตรผสมผสาน นอกจากจะช่วยให้สร้างรายได้ที่มีความหลากหลายตามผลผลิตที่มีอยู่ในแปลงแล้ว ยังช่วยให้ครัวเรือนของตนเองมีอาหารบริโภคตลอด อีกทั้ง กิจกรรมแต่ละอย่างภายในแปลงก็ช่วยเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ดังนั้น นางประไพพรรณ พรหมคง จึงได้มีการนำความรู้ในเรื่องของการทำเกษตรผสมผสานมาถ่ายทอดและช่วยเหลือพี่น้องในชุมชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดี

นางประไพพรรณ พรหมคง ได้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ของตนเอง โดยการให้ความรู้ในการประกอบอาชีพตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ ให้แนวคิดหลักการดำเนินการชีวิต ในทางที่สามารถนำไปใช้ได้จริง ผ่านศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเป็นจุดถ่ายทอด และแปลงสาธิตให้มาเรียนรู้ได้ ซึ่งภายในศูนย์มีความโดดเด่นในเรื่องของการผลิตมังคุดคุณภาพ ทำให้มีเกษตรกรที่มีความสนใจเข้ามาศึกษาอยู่บ่อยครั้ง

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

๑. การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่ผันผวน ทำให้ผลผลิตลดลงและไม่แน่นอน ตลอดจนคุณภาพที่ไม่สม่ำเสมอ
๒. ปัญหาแรงงานภาคเกษตร ขาดแคลนแรงงาน เนื่องจากคนรุ่นใหม่ไม่สนใจการเกษตร
๓. การแข่งขันด้านการตลาดที่สูงขึ้น จนทำให้ต้องมีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเข้าถึงข้อมูลตลาด และการประชาสัมพันธ์สินค้าผ่านตลาดออนไลน์

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร

ภายในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (มังคุด) ได้มีการนำความรู้จากการอบรมบรรยายที่เคยผ่านมา การศึกษาด้วยตนเองผ่านการไปดูงานในส่วนราชการต่าง ๆ ที่จัดกิจกรรม หรือการศึกษาจากอินเทอร์เน็ตในเรื่องระบบน้ำ จากนั้นจึงได้นำความรู้เหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในส่วนผลไม้และแปลงพืชผัก โดยใช้ระบบน้ำเข้ามาช่วยในการให้น้ำหมัก พร้อมการใช้น้ำในคราวเดียว เพื่อเป็นการประหยัดเวลา ประหยัดปุ๋ยเคมี ลดการใช้แรงงานคน ลดค่าใช้จ่าย ลดต้นทุนการผลิต และพืชสามารถดูดปุ๋ยไปใช้ได้รวดเร็ว

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

ศูนย์ ศพก. เริ่มต้นด้วยการติดตั้งระบบน้ำทั่วทั้งแปลง ซึ่งสร้างถังกักเก็บน้ำขนาด ๔๐,๐๐๐ ลิตร ดึงน้ำจากประปาภูเขา จากคลองซึ่งเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีอยู่ในแปลง และได้ขุดสระขนาด ๒ งาน ไว้เพื่อใช้ในหน้าแล้งและเลี้ยงปลาไว้ในครัวเรือน ถังกักเก็บน้ำจะสร้างในที่สูงเพราะให้แรงดันน้ำส่งจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำ ไม่ใช่ไฟฟ้า แปลงไม้ผล มีการต่อท่อขนาด ๓ นิ้วเป็นท่อหลัก ติดตั้งระหว่างแถวของต้นไม้ ลดท่อลงเหลือ ๑.๕ นิ้ว และออกไปที่หัวสปริงเกอร์ท่อเหลือ ๔ นิ้ว หัวสปริงเกอร์ใช้แบบหัวทางเดียวหรือหัวแบบครึ่งวงกลม ติดห่างโคนต้นระยะ ๑-๑.๒ เมตร

จากนั้น จึงมีการใส่ปุ๋ยให้น้ำ โดยการใช้เทคนิคการใส่ปุ๋ย คือ การคำนวณช่วงความต้องการปุ๋ยของพืช ใช้ถึงน้ำพลาสติกขนาด ๒๐๐ ลิตร ละลายปุ๋ยเคมี จำนวน ๑๐๐ กิโลกรัม (คำนวณความดันการปุ๋ยเค ๑ กก./ต้น) และเปิดน้ำเข้าท่อและใช้เครื่องสูบน้ำ มอเตอร์ขนาด ๓ แรง ดูดน้ำปุ๋ยที่ละลายแล้วจากถังน้ำ ๒๐๐ ลิตร ปุ๋ยจะเข้าไปผสมกับน้ำในท่อ และออกทางสปริงเกอร์ใช้เวลาลดประมาณ ๓๐ นาที ในการผสมปุ๋ย ๑๐๐ กิโลกรัมสามารถรดน้ำไม้ผลได้ ๑๐๐ ต้น

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (มังคุด) มีการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการร่วมกับระบบน้ำหมักชีวภาพ ที่ให้ไปพร้อมกับระบบน้ำ ได้แก่ สปริงเกอร์ ถือเป็นแนวทาง “เกษตรอินทรีย์เชิงวิทยาศาสตร์” ที่ช่วยลดการใช้สารเคมีและเพิ่มประสิทธิภาพการเจริญเติบโตของพืชอย่างยั่งยืน โดยมีขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้ระบบน้ำร่วมกับน้ำหมัก ดังนี้

๑. เตรียมน้ำหมักชีวภาพ

๒. ติดตั้งระบบให้น้ำที่เหมาะสมกับการให้น้ำพร้อมน้ำหมักให้ทั่วทั้งแปลง

๓. ผสมน้ำหมักเข้ากับระบบน้ำ

วิธีการผสม : ใช้ถังพักน้ำหมักต่อเข้ากับระบบน้ำด้วยวาล์วหรือใช้ปั๊มผสมอัตโนมัติ

อัตราส่วนการใช้ (โดยทั่วไป) : น้ำหมักชีวภาพ ๑ ลิตร + น้ำ ๑๐๐-๒๐๐ ลิตร

๔. ให้น้ำพร้อมน้ำหมักตามรอบการให้น้ำต้นพืชภายในแปลง

๕. ติดตามผลและปรับปรุง

- ดูการตอบสนองของพืช เช่น ความเขียวของใบ อัตราการเติบโต

- ตรวจสอบกลิ่น สี การตกตะกอนของน้ำหมักในระบบหากมีตะกอนมาก อาจต้องกรอง

หรือเจือจางเพิ่ม

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑๓ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ปาล์มน้ำมัน	พื้นที่ปลูกจำนวน ๓๐ ไร่
๑.๒) มังคุด	พื้นที่ปลูกจำนวน ๑๐ ไร่
๑.๓) ลำไย	พื้นที่ปลูกจำนวน ๑๐ ไร่
๑.๔) ยางพารา	พื้นที่ปลูกจำนวน ๕ ไร่
๑.๕) ทุเรียน (เล็ก)	พื้นที่ปลูกจำนวน ๓ ไร่
๑.๖) กาหยู	พื้นที่ปลูกจำนวน ๑ ไร่
๑.๗) มันปู	พื้นที่ปลูกจำนวน ๑ ไร่
๑.๘) แก้วมังกร	พื้นที่ปลูกจำนวน ๒ งาน
๑.๙) ใบชะมวง	พื้นที่ปลูกจำนวน ๒ งาน
๑.๑๐) มะตูมแขก	พื้นที่ปลูกจำนวน ๒ งาน
๑.๑๑) มะนาว	พื้นที่ปลูกจำนวน ๒ งาน
๑.๑๒) ชะอม	พื้นที่ปลูกจำนวน ๒ งาน
๑.๑๓) พริกไทย	พื้นที่ปลูกจำนวน ๒ งาน

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ปาล์มน้ำมัน	เป็นเงิน ๓๐๐ บาท/ไร่
๑.๒) มังคุด	เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท/ไร่
๑.๓) ลำไย	เป็นเงิน ๔๐๐ บาท/ไร่
๑.๔) ยางพารา	เป็นเงิน ๒๐๐ บาท/ไร่
๑.๕) กาหยู	เป็นเงิน ๑๐๐ บาท/ไร่
๑.๕) มันปู	เป็นเงิน ๑๐๐ บาท/ไร่
๑.๕) พริกไทย	เป็นเงิน ๑๐๐ บาท/ไร่
๑.๕) แก้วมังกร	เป็นเงิน ๑๐๐ บาท/ไร่
๑.๕) ใบชะมวง	เป็นเงิน ๑๐๐ บาท/ไร่
๑.๕) มะตูมแขก	เป็นเงิน ๑๐๐ บาท/ไร่
๑.๕) มะนาว	เป็นเงิน ๑๐๐ บาท/ไร่
๑.๕) ชะอม	เป็นเงิน ๑๐๐ บาท/ไร่
๑.๕) ทุเรียน	เป็นเงิน ๓๐๐ บาท/ไร่ เล็ก
รวมต้นทุนการผลิต	๓,๐๐๐ บาท/ไร่
รายได้	๗,๕๐๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรายต้นแบบ มีดังนี้

- ๑) รายได้รายวัน ได้จากอะไรบ้าง ระบุ กาหยู มันปู ใบชะมวง มะตูมแขก มะนาว ชะอม
เฉลี่ยรายได้วันละ ๕๐๐ บาท/วัน
- ๒) รายได้รายเดือน ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ปาล์มน้ำมัน ยางพารา
เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๑๘,๐๐๐ บาท/เดือน
- ๓) รายได้รายปี ได้จากอะไรบ้าง ระบุ มังคุด ลำไย พริกไทย แก้วมังกร
เฉลี่ยรายได้ปีละ ๒๕๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (มังคุด) หมู่ที่ ๑ ตำบลบางพระเหนือ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ได้มีการปรับปรุงพัฒนาศูนย์อยู่อย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้เป็นศูนย์ในการเรียนรู้ภายในตำบล สำหรับเกษตรกร ผู้สนใจ คณะครูและนักเรียน และยังบูรณาการกับหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ ได้แก่ สำนักงานพัฒนาที่ดิน สำนักงานประมง สำนักงานปศุสัตว์ สำนักงานชลประทาน รวมถึงศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอละอุ่น มาใช้สถานที่ในการถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงาน

ปัจจุบันศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร หมู่ที่ ๑ ตำบลบางพระเหนือ อำเภอลำดวน จังหวัดระนอง กำลังดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์ และปรับปรุงพื้นที่ อาคารศูนย์เรียนรู้ เพื่อรองรับการเป็นแหล่งให้บริการถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตมังคุดปลอดภัย เกษตรผสมผสาน การวางระบบน้ำ และการทำน้ำหมักเพื่อให้บริการแก่เกษตรกร นักเรียน นักศึกษาและผู้สนใจเข้ามาศึกษาเรียนรู้ภายในศูนย์ ฯ จนกลายเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรที่สำคัญภายในชุมชน พร้อมทั้งยังเป็นจุดศูนย์กลางที่มีเกษตรกรมารวมตัวกัน จนก่อให้เกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้ที่มีความสนใจในการทำเกษตรมารวมกลุ่มกัน จนก่อให้เกิดเป็นสมาชิกริสาหกิจชุมชนปลาเค็มฝั่งทรายไร้แดด

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

เป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรในชุมชนนำเอาเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรและในครัวเรือน รวมทั้งการแปรรูป มาทำปุ๋ยหมักและน้ำชีวภาพ ใช้ทดแทนปุ๋ยเคมี และช่วยในการปรับปรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และตอบสนองนโยบายของรัฐบาล การผลิตพืชปลอดภัย และการทำเกษตรแบบ BCG ที่คำนึงสิ่งแวดล้อม

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (มังคุด) ได้มีการดำเนินกิจกรรมหลัก ดังนี้

๑. ฐานเรียนรู้การผลิตน้ำหมักชีวภาพ มีประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร :

- ลดการใช้สารเคมี เช่น ปุ๋ยเคมีและยาฆ่าแมลง ซึ่งช่วยลดสารพิษตกค้างในดิน น้ำ และอากาศ
- ใช้วัสดุเหลือใช้จากการเกษตร เช่น เศษพืช เปลือกผลไม้ ปลาที่เหลือจากการแปรรูป นำกลับมาใช้

ประโยชน์ ลดขยะและลดการเผา

- เพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ช่วยฟื้นฟูดินที่เสื่อมโทรม ลดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน
- ลดการพึ่งพาทรัพยากรภายนอก ทำให้เกิดระบบเกษตรหมุนเวียนอย่างยั่งยืน

๒. ฐานเรียนรู้การผลิตมังคุดคุณภาพ มีประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร :

- การปลูกไม้ผลถาวร เช่น มังคุด ช่วยดูดซับคาร์บอนในบรรยากาศ ลดโลกร้อน
- การใช้เทคนิคการดูแลแบบแม่นยำ เช่น ใส่ปุ๋ยตามช่วงพัฒนา หรือน้ำตามความต้องการพืช

ช่วยประหยัดน้ำและปุ๋ย

- ลดของเสียในกระบวนการผลิต เพราะมีการควบคุมคุณภาพ ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ
- การถ่ายทอดความรู้ที่ถูกต้อง ทำให้เกษตรกรหลีกเลี่ยงการใช้ทรัพยากรเกินความจำเป็น

๓. ฐานเรียนรู้การปลูกผักกินยอด มีประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร :

- การปลูกพืชหลากหลายชนิด ช่วยเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่
- ใช้พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการจัดสรรพื้นที่เป็นสัดส่วน ลดการบุกรุกพื้นที่ป่าใหม่
- ปลูกพืชกินได้ตลอดปี ลดการใช้พลังงานในการขนส่งอาหารจากแหล่งไกล
- ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือวัสดุจากธรรมชาติ ลดการปนเปื้อนในแหล่งน้ำและดิน

๔. ฐานเรียนรู้การทำปลาเค็มฝั่งทรายไร้แดด มีประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร :

- แปรรูปเพื่อยืดอายุอาหาร ลดการเน่าเสียของวัตถุดิบ และลดปริมาณอาหารที่ต้องทิ้ง
- ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดมูลค่าเพิ่ม ทำให้ไม่ต้องพึ่งการขนส่งหรือทรัพยากร

จากภายนอกมากนัก

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

- มีเกษตรกรและหน่วยงานเข้าอบรมและศึกษาดูงานต่อเนื่อง เช่น เกษตรกรจากอำเภอใกล้เคียง, นักเรียน/นักศึกษา, หน่วยงานราชการ โดยฐานเรียนรู้ที่ได้รับความนิยมจะได้แก่ ฐานการผลิตมังคุดคุณภาพ, ฐานการแปรรูปปลาเค็มฝงทรายไร้แดด

๔.๑.๒ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

สำหรับการขยายผลองค์ความรู้ของศูนย์เรียนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (มังคุด) สามารถจำแนกได้ดังนี้

- การจัดทำกลุ่มเกษตรกรสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และดำเนินกิจกรรมของกลุ่มร่วมกัน เช่น วิสาหกิจชุมชนปลาเค็มฝงทรายไร้แดด

- การจัดทำผ่านสื่อออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊กเพจของศูนย์ ศพก. , การจัดตั้งกลุ่มไลน์แลกเปลี่ยนข้อมูลกับสมาชิก

- การร่วมกิจกรรมต่างๆ กับ อบต./อบจ./โรงเรียนในพื้นที่/หน่วยงานอื่นๆ ในภาครัฐ และเอกชน เช่น การจัดบูธให้ความรู้ เป็นต้น

๔.๑.๓ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

- การร่วมกับ สำนักงานเกษตรอำเภอ จัดกิจกรรม “เกษตรแฟร์” ปีละ ๑ ครั้ง ณ ศพก.
- การจัดกิจกรรมอบรมร่วมกับ ธ.ก.ส. ในหัวข้อเศรษฐกิจพอเพียงกับการเกษตร
- การร่วมกิจกรรมกับ อบต. ในการขยายแปลงเกษตรต้นแบบในครัวเรือน เช่น ปลูกผัก ปลูกสมุนไพร

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

- ทำหน้าที่ บริหารจัดการพื้นที่เรียนรู้ทั้ง ๔ ฐาน ให้มีการหมุนเวียนการใช้งาน การดูแล และกิจกรรมต่อเนื่อง

- ร่วมวางแผน กิจกรรมประจำปี เช่น วันถ่ายทอดเทคโนโลยี (Field Day)
- เป็นตัวแทนศูนย์ในการ เสนอแนะนโยบายด้านเกษตรในที่ประชุมระดับอำเภอ/จังหวัด
- สนับสนุนการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น เช่น กศน., พช., ประมงอำเภอ

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน นางประไพพรรณ พรหมคง ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ได้กล่าวไว้ว่า ในฐานะผู้ดำเนินงาน ศพก. ความภาคภูมิใจที่เกิดขึ้นไม่ได้เป็นเพียงความสำเร็จส่วนบุคคล แต่คือความสำเร็จร่วมกันของชุมชน ที่ได้ร่วมมือกันพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน โดยมีจุดเด่นและแง่มุมของความภาคภูมิใจที่ชัดเจน ดังนี้

๑. ภาคภูมิใจที่เป็น “แหล่งเรียนรู้ของชุมชน” อย่างแท้จริง
๒. ภาคภูมิใจที่ได้ช่วยลดต้นทุน เพิ่มรายได้ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร
๓. ภาคภูมิใจที่ได้เป็น “ตัวกลางเชื่อมโยง” การเกษตรกับชุมชนและหน่วยงานภายนอก
๔. ภาคภูมิใจในบทบาท “ผู้นำการเปลี่ยนแปลง” สู่การเกษตรที่ยั่งยืน
๕. ภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

นางประไพพรรณ พรหมคง ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ได้กล่าวไว้ว่า ตนนั้นได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้นำทั้งรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ ดังนี้

- ๑.๑) รูปแบบทางการ : ประธานคณะกรรมการ ศพก. ,กรรมการหมู่บ้าน ,ประธานวิสาหกิจชุมชน
- ๑.๒) รูปแบบไม่เป็นทางการ : เป็นที่ปรึกษาให้เกษตรกรรายอื่น ,เป็นแบบอย่างของเกษตรกรต้นแบบ

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

นางประไพพรรณ พรหมคง ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ได้รับบทบาทของ ประธานศูนย์ ศพก. ซึ่งไม่ได้เป็นเพียงตำแหน่งหน้าที่ในนามเท่านั้น แต่นางประไพพรรณ พรหมคง ยังต้องอาศัย “จิตอาสาและความเสียสละเพื่อส่วนรวม” เพื่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน อาทิเช่น

๑. เสียสละเวลาเพื่อให้ความรู้และฝึกอบรมเกษตรกร
๒. เสียสละพื้นที่ส่วนตัวให้เป็นสถานที่เรียนรู้ของชุมชน
๓. เสียสละผลประโยชน์ส่วนตัวเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชน
๔. เสียสละแรงกาย แรงใจ เพื่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ
๕. เสียสละเพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในชุมชน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

พรุ่งนี้ต้องดีกว่าวันนี้ กล่าวคือ เป็นการกระตุ้นให้ตัวเองทำปัจจุบันให้ดีที่สุด พร้อมทั้งมองหาข้อบกพร่องหรือสิ่งที่ควรปรับปรุงในวันนี้ และพยายามแก้ไขหรือพัฒนาให้ดีขึ้นในวันพรุ่งนี้ และวันต่อไป

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย

๑.๑ นางสาวพริดา	แซ่เตี้ยว	เกษตรอำเภอละอุ่น
๑.๒ นางสาวนิภาพร	พุทธรูกล	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
๑.๓ นายณัฐนันท์	จันทร์สุด	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- ๒.๑ เตรียมการถอดบทเรียน : สร้างทีมถอดบทเรียน ,คัดเลือกเกษตรกรต้นแบบ ,กำหนดประเด็นถอดบทเรียน
- ๒.๒ การจัดเวทีถอดบทเรียน : การแบ่งหน้าที่ พร้อมตั้งคำถามในประเด็นที่กำหนด
- ๒.๓ บันทึกบทเรียน : การจดบันทึก และการบันทึกเสียง
- ๒.๔ การคืนข้อมูล การถอดบทเรียนและการนำไปใช้ประโยชน์ : ทบทวนความถูกต้องของข้อมูล และการเผยแพร่ข้อมูลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

-